

Siin veebilehel on intellektipuudega inimese jaoks lihtsas keeles info 2023. aasta Riigikogu valimistel hääletamise kohta. Lihtsas keeles tekst on koostatud Eesti Puuetega Inimeste Koja ja Vaimupuu MTÜ koostöös.

RIIGIKOGU VALIMISED 2023

Riigikogus töötab 101 Riigikogu liiget.

Riigikogu liikmed võtavad vastu tähtsaid seaduseid ja otsuseid, mis puudutavad Eesti inimeste elu.

Iga 4 aasta järel saavad Eesti inimesed ise valida, kes võiks olla järgmise Riigikogu liikmed.

Igaüks hääletab selle poliitiku poolt, kes tema arvates kõige paremini Riigikokku sobib.

Seda nimetatakse: **Riigikogu valimised.**

KES SAAB VALIMISTEL HÄÄLETADA?

Hääletada saavad kõik vähemalt 18-aastased Eesti kodanikud.

Hääletada ei saa:

- need, kellel pole valimistel allkirja-õigust;
- need, kes vanglas oma karistust kannavad.

Hääletamine on vaba-tahtlik:
sa ei pea hääletama, kui sa ei taha.

KELLE POOLT SAAB HÄÄLETADA?

Hääletada saab nende poliitikute poolt, kes kandideerivad sinu kodu lähedases valimis-ringkonnas.

Riigikogu valimistel on 12 valimis-ringkonda:

Valimis-ringkond nr 1 – Tallinn: Haabersti, Põhja-Tallinna ja Kristiine linnaosa;

Valimis-ringkond nr 2 – Tallinn: Kesklinna, Lasnamäe ja Piritu linnaosa;

Valimis-ringkond nr 3 – Tallinn: Mustamäe ja Nõmme linnaosa;

Valimis-ringkond nr 4 – Harjumaa (aga mitte Tallinn) ja Raplamaa;

Valimis-ringkond nr 5 – Hiiumaa, Läänemaa ja Saaremaa;
Valimis-ringkond nr 6 – Lääne-Virumaa;
Valimis-ringkond nr 7 – Ida-Virumaa;
Valimis-ringkond nr 8 – Järvamaa ja Viljandimaa;
Valimis-ringkond nr 9 – Jõgevamaa ja Tartumaa (aga mitte Tartu linn);
Valimis-ringkond nr 10 – Tartu linn;
Valimis-ringkond nr 11 – Võrumaa, Valgamaa ja Põlvamaa;
Valimis-ringkond nr 12 – Pärnumaa.

Vaata oma kandidaate siit: <https://rk2023.valimised.ee/et/candidates>

Oma valimis-ringkonda näed valimiste teabe-lehelt.

Oma elukoha andmeid saad vaadata siit: www.rahvastikuregister.ee

või küsida telefonil 612 4444

või e-posti teel abi@rahvastikuregister.ee.

VALIMISTE TEABE-LEHT

Sinu postkasti saadetakse teabe-leht.

Teabe-lehelt saad vaadata,

- milline on sinu valimis-ringkond;

- kus on sinu kodu lähedased hääletamis-ruumid;
- millal hääletamis-ruumid on avatud;
- kuidas hääletada.

Valimis-päev on pühapäeval, 5. märtsil 2023. aastal.

Hääletada saab ka **27. veebruarist 4. märtsini** (eel-hääletamine).

Valimistel hääletamiseks on 3 võimalust:

- e-hääletamine
- hääletamis-ruumis hääletamine
- kodus hääletamine

E-HÄÄLETAMINE

E-hääletada saab veebilehel [valimised.ee](https://www.valimised.ee).

E-hääletamine tähendab, et hääletad oma valitud poliitiku poolt **internetis**.

MIDA ON HÄÄLETAMISEKS VAJA?

- Interneti-ühendusega arvuti
- ID-kaart või mobiil-ID koos PIN-koodidega

KUIDAS HÄÄLETADA?

Vaata õpetust siit: <https://www.valimised.ee/et/e-haaletamine>

HÄÄLETADA SAAB:

Esmaspäeval, **27. veebruaril** – alates kell 9 kuni kell 24 (kesköö)

Teisipäeval, **28. veebruaril** – igal ajal, päeval ja öösel

Kolmapäeval, **1. märtsil** – igal ajal, päeval ja öösel

Neljapäeval, **2. märtsil** – igal ajal, päeval ja öösel

Reedel, **3. märtsil** – igal ajal, päeval ja öösel

Laupäeval, **4. märtsil** – kuni kell 20

PANE TÄHELE:

Valimis-päeval – pühapäeval, 5. märtsil – e-hääletada ei saa.

HÄÄLETAMIS-RUUMIS HÄÄLETAMINE

Hääletamis-ruumis hääletamine tähendab, et pead ise sobival ajal hääletus-ruumi minema.

Eestis on 12 **valimis-ringkonda**.

Igas valimis-ringkonnas on mitu **valimis-jaoskonda**.

Igas valimis-jaoskonnas on 1 või mitu hääletamis-ruumi.

Hääletamis-ruumid on avalikes hoonetes (oma-valitsused, koolimajad, kultuurimajad, kauplused).

Hääletamis-ruumid on märgitud sellise sildiga:

Leia endale sobiv hääletamis-ruum oma elukoha järgi: jsk.valimised.ee.

PANE TÄHELE:

Väiksemad hääletamis-ruumid ei ole avatud iga päev.

Vaata, millal on hääletamis-ruumid avatud: jsk.valimised.ee.

MIDA ON HÄÄLETAMISEKS VAJA?

Isikut tõendav dokument, näiteks: pass või ID-kaart.

KUIDAS HÄÄLETADA?

Hääletamis-ruumis mine laua juurde,
kus istuvad valimis-jaoskonna töötajad.

Sa pead näitama oma passi või ID-kaarti
ja andma oma allkirja.

Sulle antakse **hääletus-sedel**.

Mine valimis-kabiini.

Valimis-kabiini seinal on nimekiri,
kus on kirjas poliitikute nimed ja numbrid.

Kirjuta oma valitud poliitiku number hääletus-sedelile.

Murra hääletus-sedel kokku.

Mine valimis-kabiinist välja,
ja pane hääletus-sedel hääletamis-kasti.

HÄÄLETADA SAAB:

<p>Esmaspäeval, 27. veebruaril – kell 12-20 Teisipäeval, 28. veebruaril – kell 12-20 Kolmapäeval, 1. märtsil – kell 12-20 Neljapäeval, 2. märtsil – kell 12-20</p>	<p>KÕIKIDE valimis-jaoskondade hääletamis-ruumides üle Eesti, mis on sel päeval avatud.</p>
<p>Reedel, 3. märtsil – kell 12-20 Laupäeval, 4. märtsil – kell 12-20 Pühapäeval, 5. märtsil – kell 9-20</p>	<p>AINULT OMA valimis-ringkonna hääletamis-ruumides.</p>

KODUS HÄÄLETAMINE

Kui ei ole võimalik e-hääletada ega minna hääletamis-ruumi, saab hääletamis-kasti koju tellida.

Vaata teabe-lehelt, kuidas saad hääletamis-kasti koju tellida.

MIDA ON HÄÄLETAMISEKS VAJA?

Isikut tõendav dokument, näiteks: pass või ID-kaart.

KUIDAS HÄÄLETADA?

Sinu koju tulevad 2 inimest valimis-komisjonist.

Neil on kaasas **hääletamis-kast**.

Näita neile oma passi või ID-kaarti.

Sulle antakse nimekiri, kus on kirjas poliitikud ja nende numbrid.

Sulle antakse **hääletus-sedel**.

Kirjuta oma valitud poliitiku number hääletus-sedelile.

Pane hääletus-sedel hääletamis-kasti.

HÄÄLETADA SAAB:

Reedel, **3. märtsil** – kell 9-20

Laupäeval, **4. märtsil** – kell 9-20

Pühapäeval, **5. märtsil** – kell 9-20

KEDA VALIDA?

Hääleta selle poliitiku poolt,
kes Sinu arust räägib kõige mõistlikumat juttu.

Pea nõu nendega, keda usaldad,
näiteks sõprade ja pereliikmetega.

Tee oma valik enne hääletamist.

Jäta oma valitud poliitiku nimi ja number meelde
või kirjuta üles.

Pea meeles:
mitte kedagi ei tohi sundida ega meelitada
oma valikut muutma.

Kui keegi pakub sulle raha või kingitusi selle eest,
et hääletaksid teise poliitiku poolt,
helista kohe politseisse telefonil **112**.

UUESTI HÄÄLETAMINE

Kui oled juba e-hääletanud,
aga mõtled ümber ja tahad kellegi teise poolt hääletada,
saad uuesti e-hääletada kuni 4. märtsi õhtuni
või hääletamis-ruumis 5. märtsi õhtuni.

E-hääletada saab palju kordi,
arvesse läheb kõige viimane valik.

Hääletamis-ruumides saab hääletada ainult 1 kord,
hiljem oma valikut muuta ei saa.

LISAINFO

Valimiste infotelefon: **1247**

Valimiste e-post: info@valimised.ee

Valimiste veebileht: valimised.ee

Hääletamisruumide info: jsk.valimised.ee

Hääletamisruumide täpsem ligipääsetavuse info: jsk.valimised.ee, Tallinnas: lips.tallinn.ee